

L'experiència de l'Agència d'Energia de Menorca (2000-2003)

**Una actuació pionera per a la gestió de la demanda
energètica a les Illes Balears**

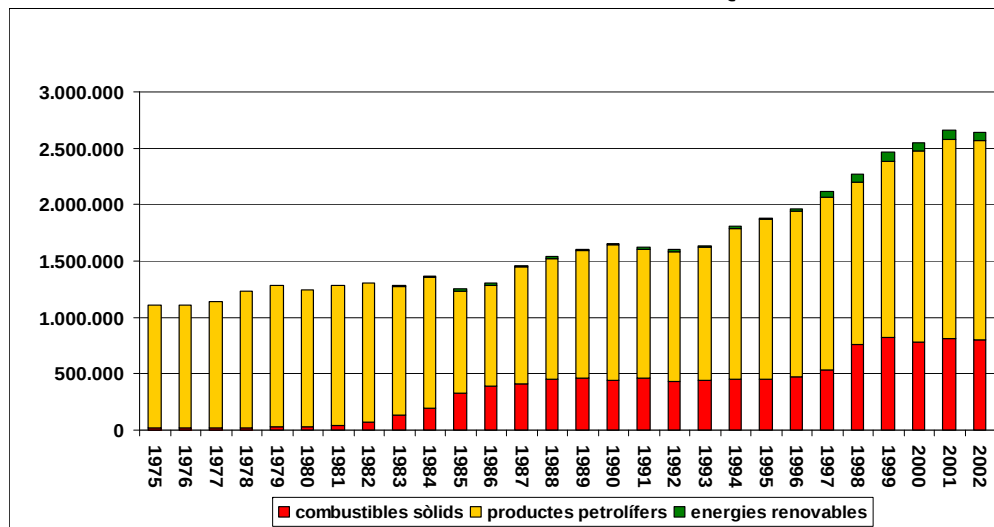
ANTECEDENTS

La situació energètica a les Illes Balears:

- Consum energètic molt elevat
- Infraestructures energètiques poc eficients
- Carència de gas natural i com a conseqüència, un consum molt elevat d'electricitat
- Absència de programes d'estalvi energètic per a reduir el consum
- Minsa participació de les energies renovables

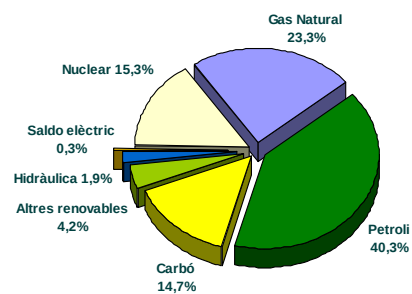
Competències de l'administració en matèria energètica:

EVOLUCIÓ DEL CONSUM BRUT PER FONTS ENERGÈTIQUES. ILLES BALEARS

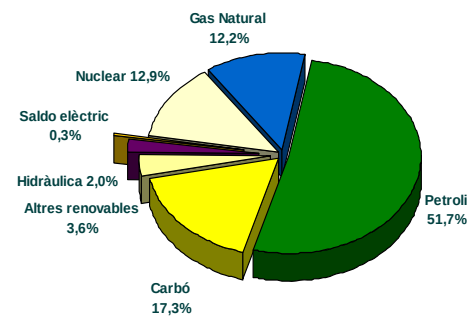

DIVERSIFICACIÓ ENERGETICA

UNIÓ EUROPEA

ESPANYA

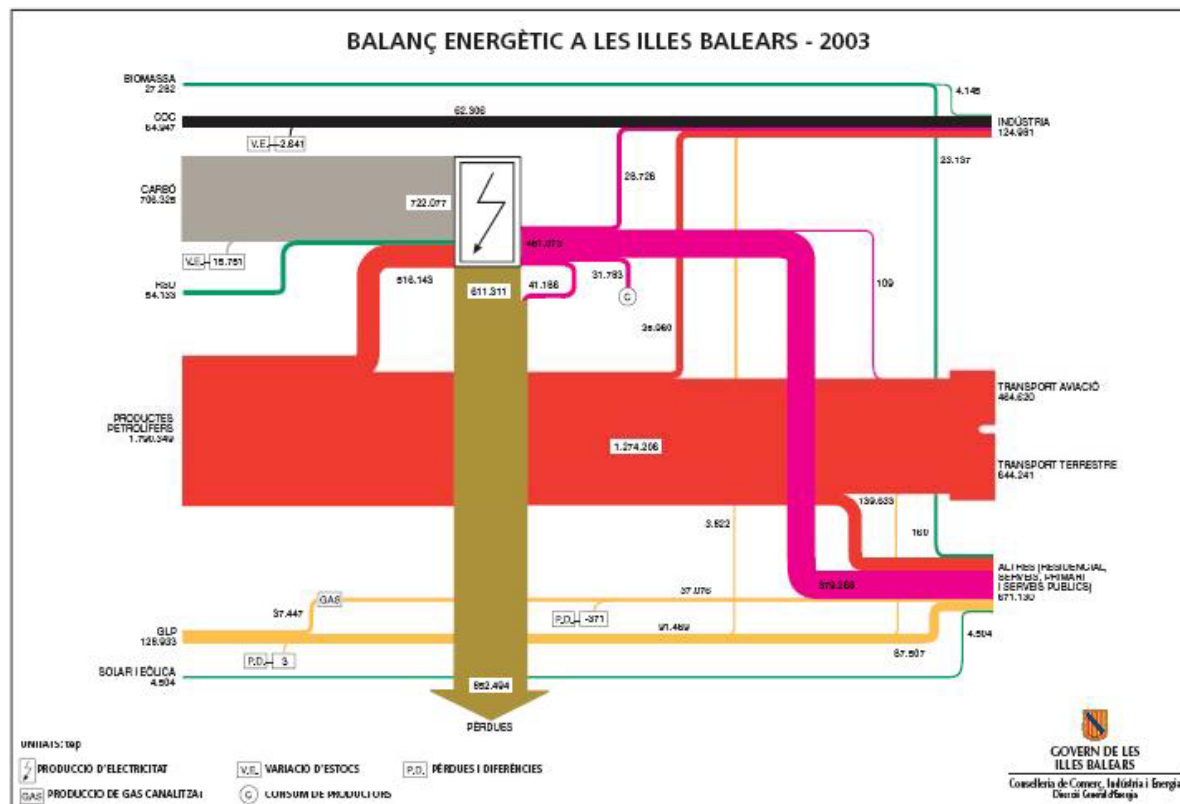

ILLES BALEARS

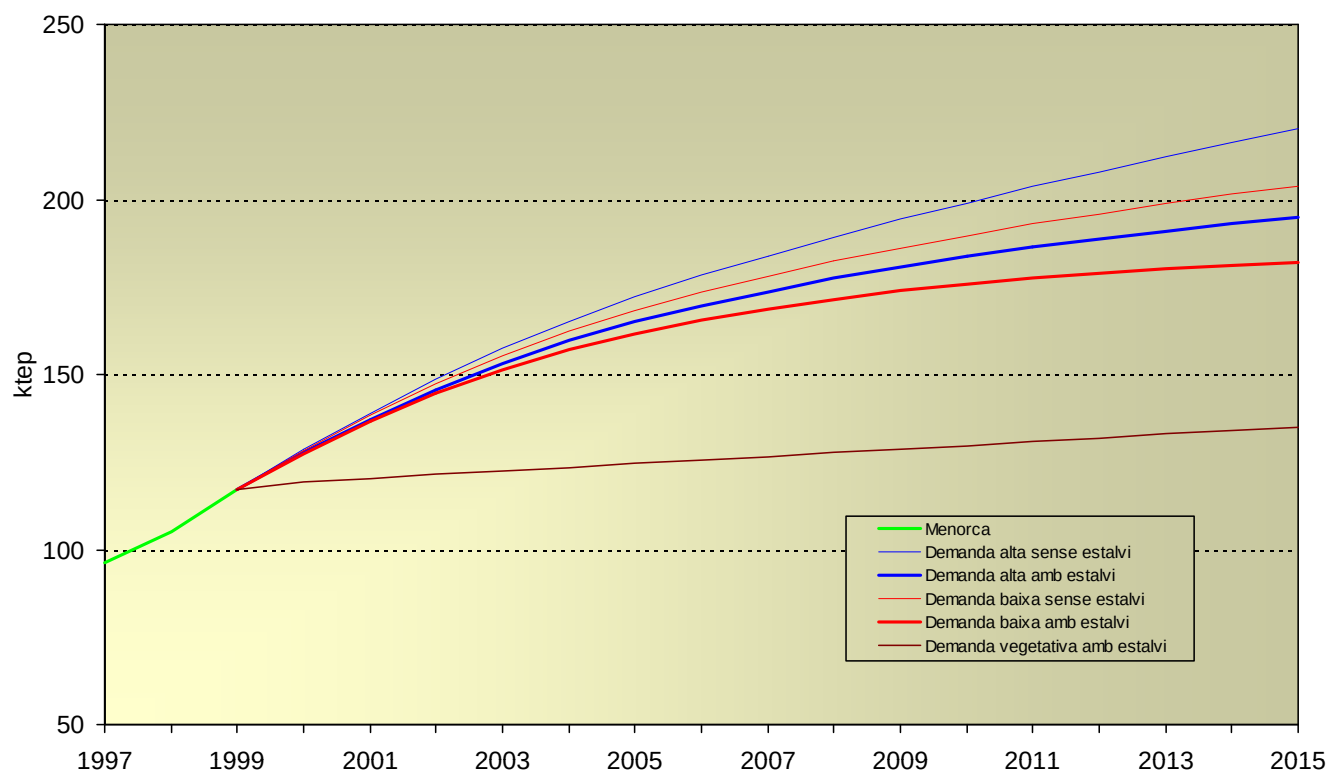

Tres aspectes que caracteritzen el consum energètic:

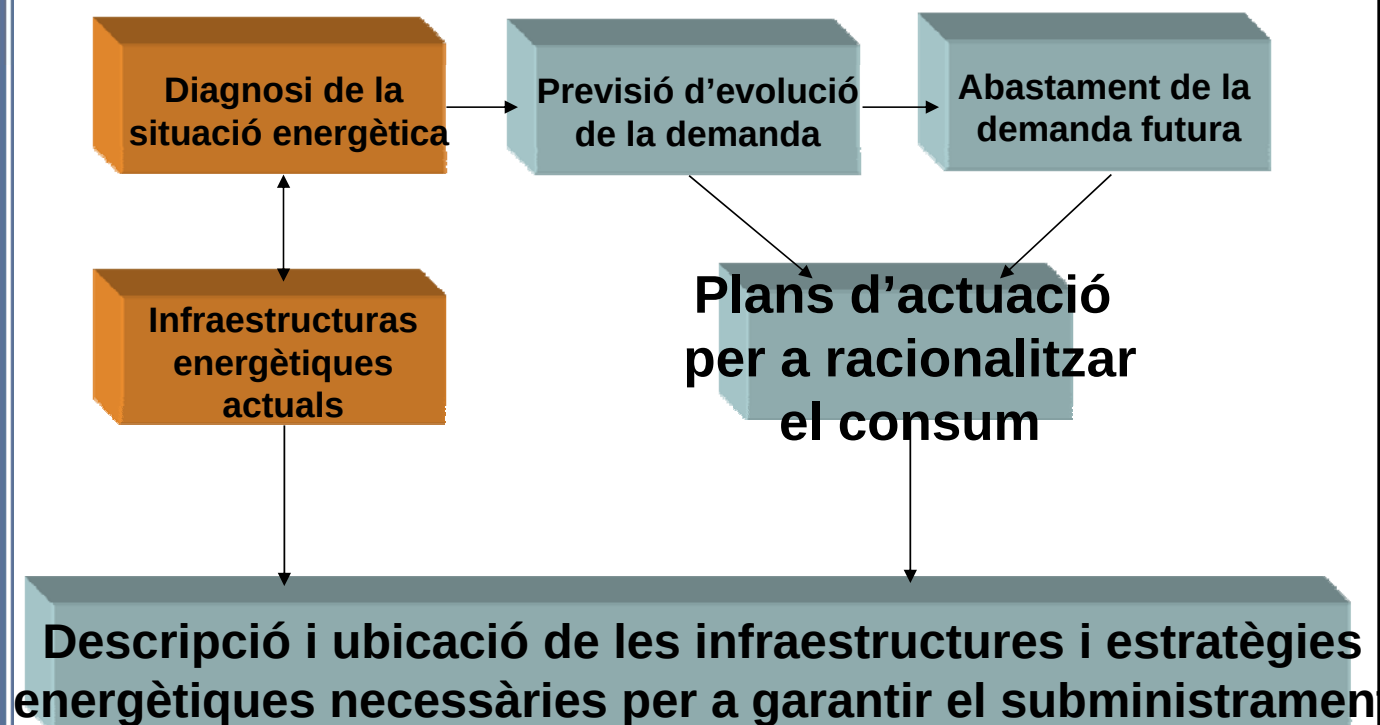
- Insularitat
- Turisme
- Transport

ESCENARIS DE DEMANDA D'ENERGIA A MENORCA A L'HORITZÓ 2015

PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA PER L'ANY 2015: PLA DIRECTOR SECTORIAL ENERGÈTIC DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

MENORCA: INSTITUT MENORQUÍ D'ESTUDIS

L'Institut Menorquí d'Estudis (IME) és un organisme autònom del Consell Insular de Menorca (CIM) de caràcter administratiu, amb personalitat jurídica pròpia, creat pel CIM i destinat a la recerca, promoció, recuperació i difusió de la cultura de l'illa de Menorca, amb la voluntat d'esdevenir centre de recepció i intercanvi de pensament i ciència.

- LIFE (1995):

Plan de desarrollo sostenible de Menorca

- ALTENER I (1997):

Plan de Energías Renovables de Menorca

AGÈNCIA D'ENERGIA DE MENORCA

Origen: conveni de col·laboració, signat el 9 d'abril de 2000, entre el Consell Insular de Menorca i la Conselleria d'Innovació i Energia del Govern de les Illes Balears.

Línies d'actuació fonamentals:

- Conèixer, avaluar i quantificar el consum energètic de l'illa.
- Fomentar mesures d'eficiència i ús racional de l'energia en tots els sectors.
- Fomentar el desenvolupament de les energies renovables.
- Engagar actuacions en col·laboració amb altres institucions en matèria de gestió energètica i educació ambiental.
- Establir un servei d'informació i consulta per tal que, tant els particulars com les institucions interessades en la gestió energètica, vegin cobertes les seves necessitats d'informació bàsica i assessorament.

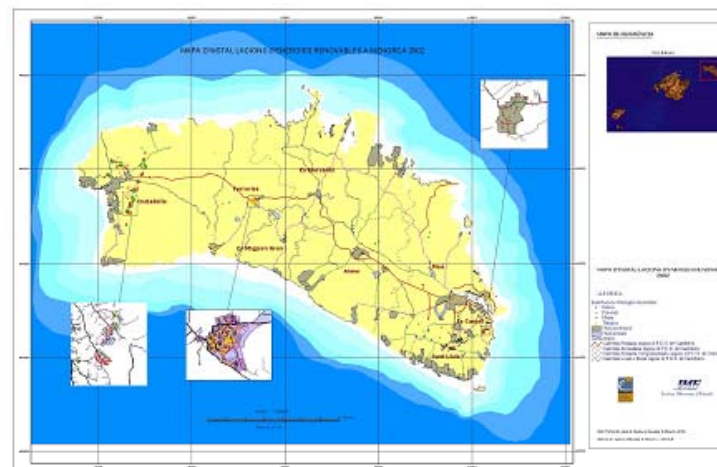
ESTADÍSTICA ENERGÈTICA

Projecte per a la determinació del consum sectorial, en col·laboració amb la Universitat Complutense de Madrid. 2001-2003

L'any 2001 l'Agència d'Energia va endegar les gestions necessàries per establir una col·laboració entre la Universitat Complutense de Madrid i la Direcció General d'Energia del Govern de les Illes Balears, per a l'elaboració d'una tasca extensa d'enquestes per a determinar com es consumeix l'energia a Menorca. L'objectiu de l'estudi era bàsicament determinar en quins aspectes cal incidir pel que fa a sensibilització sobre el problema insular energètic a la població.

Beques d'estiu

En el marc de les actuacions desenvolupades en matèria estadística, es va desenvolupar un projecte amb l'objectiu de fer una base de dades amb les instal·lacions d'energies renovables que hi havia a l'Illa i elaborar un mapa digital amb la ubicació d'aquestes instal·lacions i les seves característiques tècniques. Per això durant els estius de 2001 i 2002, es varen convocar places per a estudiants universitaris per al manteniment de la base de dades (amb la realització del treball de camp necessari) i l'actualització del mapa digital.

Tractament i anàlisi de dades

Dades eòliques

Els estudis eòlics que es varen portar a terme des de l'Agència durant el 2003, es varen centrar en el tractament de les dades cedides per GESA de mesures de vent (velocitat i direcció) obtingudes a la zona del parc eòlic en construcció des Milà. Es va treballar amb el programa WASP - programa de predicció que permet calcular la velocitat i orientació del vent a qualsevol punt de la geografia insular, a partir de mesures reals de vent a una certa alçada obtingudes en una localització específica, i de dades de l'orografia del terreny, existència d'edificacions que puguin alterar d'alguna manera aquestes mesures de vent,... Es varen elaborar les roses de vent predominant, es varen calcular les velocitats mitjanes i predominants i es va estudiar el potencial energètic per als aerogeneradors de 600 kW que inicialment s'anaven a instal·lar ja que es disposava de les seves corbes de potencial.

Balanç energètic de Menorca

La realització d'una estadística energètica de qualitat a Menorca era considerat un requisit indispensable per un correcte desenvolupament de la gestió en aquest àmbit.

Per això, l'Agència d'Energia de Menorca desenvolupà també l'activitat pròpia d'un centre de recollida de dades i es dedicà al manteniment i gestió de les mateixes, com per exemple dades de fonts d'energia primària a Menorca (combustibles derivats del petroli, gasos líquats, electricitat), dades de consums energètics, dades eòliques...

FOMENT DE L'ESTALVI I RACIONALITZACIÓ: GESTIÓ DE PROJECTES

Dintre de les tasques de foment de l'estalvi i la racionalització energètica, l'Agència d'Energia, va esdevenir la unitat executora de projectes que venien determinats per les directrius i pla de treball de la Direcció General d'Energia.

Estalvi energètic a l'enllumenat públic

Un estudi realitzat per l'Institut Menorquí d'Estudis sobre el consum a nivell municipal, en el qual es feia especial referència al consum d'enllumenat públic municipal, va posar de manifest l'elevat potencial d'estalvi d'energia com a conseqüència dels tipus de làmpades generalment utilitzades.

Així, es va iniciar una gestió conjunta entre els ajuntaments, Consell de Menorca i Conselleria d'Innovació i Energia que va possibilitar la realització de les obres necessàries per a canviar una tercera part de les bombetes existents de vapor de mercuri i incandescència a l'enllumenat públic dels diferents municipis de Menorca, i també, la instal·lació de 25 rellotges astronòmics per tal de controlar els cicles de encesa de moltes instal·lacions.

L'objectiu de l'actuació era reduir el consum elèctric de l'enllumenat públic dels municipis de Menorca en 1 milió de kW/h cada any, mantenint o augmentant els nivells de il·luminació existents.

Posteriorment es va iniciar una 2a fase, a través de la línia de finançament ICO-IDAE, gestionada des del Consorci de Residus Sòlids Urbans de Menorca, amb la qual es va aconseguir 1 milió d'euros per dur a terme nous canvis a l'enllumenat públic: canvi de lluminàries, mesures d'eficiència energètica, etc.

Pla municipal de promoció de l'energia solar tèrmica: Ferreries, Mercadal, Migjorn gran, Sant Lluís i Alaior.

Ferreries va ser, dins l'any 2001, el municipi que va encetar una iniciativa pionera en el conjunt de les Illes Balears desenvolupada amb l'objectiu de fomentar la instal·lació d'equips compactes d'energia solar tèrmica per a usos domèstics, amb un total de 130 instal·lacions. Aquesta iniciativa s'estengué en la convocatòria de l'any 2002 a quatre municipis més de Menorca, a Sant Lluís, a Alaior, a Es Migjorn Gran i a Es Mercadal, a Eivissa i a Mallorca. En total es preveien instal·lar 1.073 (2.146m²) equips compactes en habitatges unifamiliars de les Balears, dels quals 393 estaven prevists per Menorca.

Pla municipal de promoció de
L'ENERGIA SOLAR TÈRMICA

ENERGIA SOLAR TÈRMICA, SOLUCIÓ DE FUTUR...SOLUCIÓ DE PROGRÉS

**GOVERN
DE LES ILLES BALEARS**
Conselleria d'innovació i energia

Consell de Mallorca
Departament de Cooperació Local

**CONSELL INSULAR
DE MENORCA**

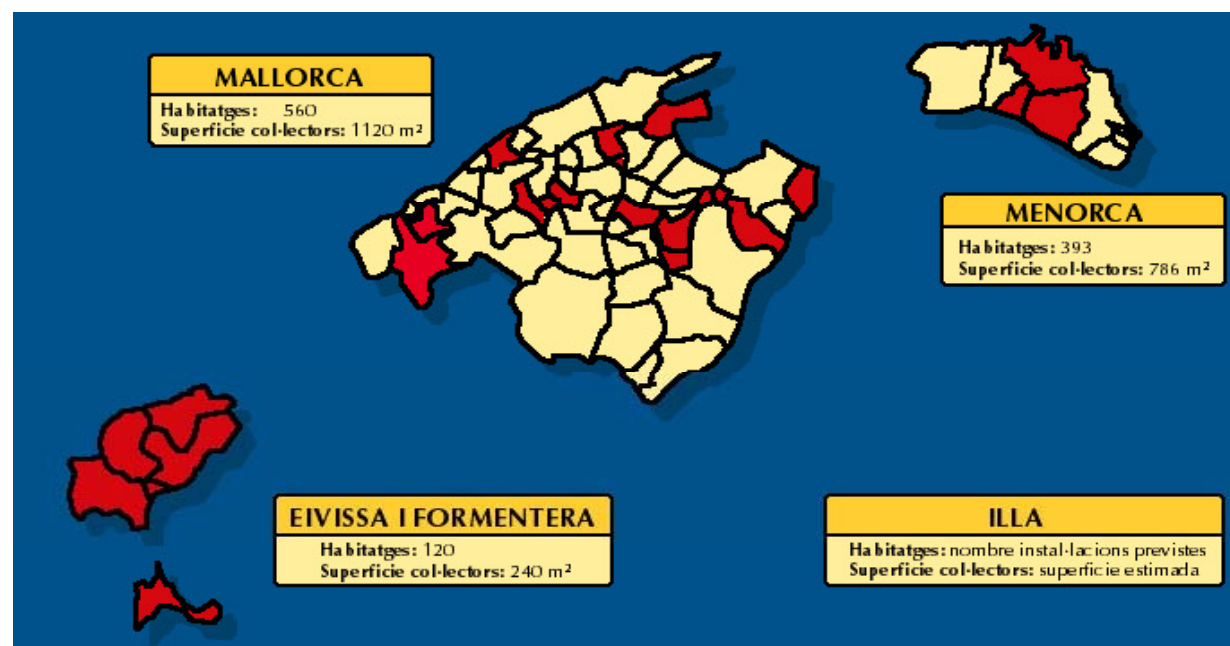
**Consell
d'Eivissa i Formentera**
Conselleria de Medi Ambient

Quatre illes **un país** cap frontera

Objectius

Impulsar, des de la Conselleria d'Innovació i Energia, de forma coordinada amb els ajuntaments i amb la col·laboració dels Consells Insulars de Mallorca, Menorca i Pitiüses, la instal·lació d'equips compactes d'energia solar tèrmica per abastar les necessitats d'aigua calenta sanitària, amb l'objectiu de **reduir de forma considerable l'ús d'energia elèctrica o gas butà,** com a combustibles convencionals utilitzats per escalfar aigua.

Distribució territorial iniciativa (I)

Distribució territorial iniciativa (II)

MUNICIPIS PARTICIPANTS		
MALLORCA	MENORCA	EIVISSA I FORMENTERA
• Alcúdia • Binissaleu • Bugarra • Calvià • Campanet • Consell • Capdepera • Petra • Puigpunyent	• Santa Maria del Camí • Sant Llorenç des Cardassar • Sineu • Sóller • Vilafranca de Bonany	• Es Mercadal • Es Migjorn Gran • Alaior • Sant Lluís
		• Eivissa • Formentera • Sant Antoni de Pormanyó • Sant Joan de Labritja • Sant Josep • Santa Eulàlia

Finançament

ESQUEMA DE FINANÇAMENT	€/equip
CONSELLERIA D'INNOVACIÓ I ENERGIA	432
CONSELL INSULAR MENORCA, PITIÜSES/MALLORCA	120-107
AJUNTAMENT	61
% SUBVENCIONAT	40-50%

COM ES GESTIONEN LES TRES APORTACIONS ?

Conselleria d'innovació i energia

SUBVENCIÓ
CONSELLERIA

Consells Insulars

APORTACIÓ
CONSELL

AJUNTAMENT

SUBVENCIÓ
AJUNTAMENT

INSTAL·LADOR

PARTICULAR

Subvenció
total

Cost equip compacte
descomptant la subvenció
+ preu contracte
manteniment

Avantatges del Pla (I)

- * L'usuari d'energia solar obtindrà **una reducció d'entre un 40-50%** del preu habitual d'aquests equips.
- * La totalitat de la subvenció prové de la col·laboració de:
 - Ajuntaments Participants
 - Consells de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera
 - La Conselleria d'Innovació i Energia

Però la gestió unificada per part de l'Ajuntament de la instal·lació de tots els equips, permetrà **rebaixar el preu de venda gràcies al factor d'escala.**

Avantatges del Pla (I)

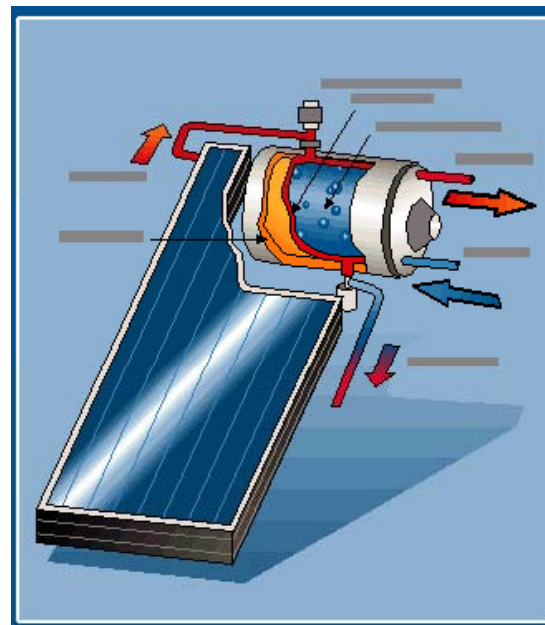
- * **Simplificació en els tràmits** de les diverses aportacions que es sol·licitaran, ja que l'Ajuntament, amb l'ajuda de les Agències d'Energia de la Conselleria d'Innovació i Energia, actuarà d'intermediari en la gestió entre les administracions i els usuaris particulars.
- * **En la utilització de l'equip**, per la reducció de consum d'electricitat i gas, ja que el Sol és un combustible gratuït i una font inesgotable i neta per al medi ambient.

Equips

Els equips a instal·lar seran equips compactes amb els següents components mínims:

- Col·lector solar de 2 m² de superfície de captació
- Dipòsit amb una capacitat de 150 litres

Aquests sistemes poden combinar-se amb els sistemes convencionals de producció d'aigua calenta sanitària (escalfador elèctric, de butà o gas-oil...) de manera que s'aconsegueix **un estalvi de combustible d'entre el 60% i el 95%**.

Passes a seguir

1. Fer la preinscripció a l'Ajuntament.
2. Un cop obert el termini d'inscripcions, d'acord amb les bases de la convocatòria que l'Ajuntament farà pública i sobre la qual informarà als interessats, presentar la sol·licitud de subvenció a l'Ajuntament, adjuntant la documentació requerida en les esmentades bases.
3. Visita de l'instal·lador a l'habitatge per determinar la viabilitat de la instal·lació, previ avís a l'interessat per part de l'Ajuntament.

Passes a seguir

4. Pagament del 40% de la part a pagar per l'usuari descomptant la subvenció (15 dies després de la confirmació de que la instal·lació és factible), mitjançant ingrés a un compte bancari que facilitarà l'instal·lador i que vendrà especificat a les bases de la convocatòria de subvenció
5. Instal·lació de l'equip compacte.
6. Un cop finalitzada la instal·lació, pagament en efectiu del 60% no subvencionat restant a l'instal·lador.

Contracte amb l'instal·lador

MODALITAT “CLAUS EN MÀ”

INCLOU:

La totalitat de les obres i elements necessaris pel correcte funcionament.

NO INCLOU:

Obra civil, estructures especials, instal·lacions auxiliars, ... que aniran a càrrec única i exclusivament del particular.

Informació addicional

AGENCIES D'ENERGIA

MALLORCA

Ctra. De Valldemosa km 7,4
07120 Palma
Tlf. 971 43 98 23
Fax 971 43 98 26
e-mail: mramis@energia.caib.es

MENORCA

Carrer nou, 35, 4ª porta
07701 Maó
Tel: 971 36 15 82
Fax: 971 35 16 42
e-mail: energia@webime.org

EIVISSA I FORMENTERA

Avinguda Espanya, 49
07800 Eivissa
Tel: 971 19 59 00
Fax: 971 19 59 14
e-mail: agenciaenergia@cief.es

Pla d'implantació a gran escala de l'energia solar tèrmica en establiments hotelers de Menorca

Es tractava d'un projecte amb l'objectiu de promoure la instal·lació de col·lectors solars tèrmics per donar abast a les necessitats d'aigua calenta dels establiments hotelers de Menorca, afavorint l'estalvi i el desenvolupament sostenible del sector.

Les condicions que el Pla proporcionava eren: l'oportunitat d'obtenir de forma gratuïta una completa auditoria energètica, a més de poder optar a la subvenció de l'IDAE (sol·licitud gestionada a través de l'Agència d'Energia de Menorca) a la qual es sumava l'aportació que la Direcció General d'Energia del Govern de les Illes Balears fa a través del Consell Insular de Menorca amb l'objectiu de reduir, sempre que es pogués, el període d'amortització de la inversió a 4 o 5 anys (en funció del tipus de combustible substituït) amb un màxim subvencionat de 75.13 euros/m² (12.500 pts/m²)

Projecte d'instal·lació d'energia solar tèrmica als edificis de gestió municipal

L'objectiu va ser promoure la instal·lació de col·lectors solars tèrmics per donar abast a les necessitats d'aigua calenta dels edificis que depenen de la gestió municipal i que tenen necessitats important d'aigua calenta sanitària, afavorint l'estalvi i el necessari efecte exemplificador de l'administració, pel que fa a un ús més racional de l'energia.

Durant l'any 2001 la Conselleria d'Innovació i Energia va realitzar els estudis de viabilitat d'implantació d'energia solar tèrmica als edificis municipals de tots els ajuntaments de l'illa.

El Pla va proporcionar l'oportunitat de poder optar a la subvenció de l'IDAE (sol·licitud gestionada a través de l'Agència d'Energia de Menorca) a la qual es va sumar l'aportació que la Direcció General d'Energia del Govern de les Illes Balears fa a través de la resolució de subvencions publicada al BOIB de 11 d'abril de 2002 (75,13 euros/m²), i l'aportació del Consell Insular de Menorca (60,10 euros/m²). Des de l'Agència d'Energia es portà tota la tramitació de les esmentades subvencions.

Els ajuntaments que van participar al Pla del 2002 són:

Instal·lació	Municipi	col·lector	superfície	Pressupost sense subvencions	
		núm.		€	pessetes
POLIESPORTIU+CAMP FÚTBOL	Ferreries	9	23,04	11.274,99	1.876.000
TOTAL	FERRERIES	9	23,04	11.274,99	1.876.000
POLIESPORTIU MUNICIPAL	Maó	32	81,92	41.809,60	6.956.530
C.P. VIRGEN DEL CARMEN	Maó	2	3,94	2.349,99	391.005
TOTAL	MAÓ	34	85,86	44.159,59	7.347.535
POLIESPORTIU PAVELLÓ SES CANALETES	Sant Lluís	8	17,04	11.274,99	1.876.000
CAMP FÚTBOL	Sant Lluís	6	13,02	8.433,00	1.403.130
TOTAL	SANT LLUÍS	14	30,06	19.707,99	3.279.130
GERIÀTRIC	Ciutadella	30	76,80	42.521,91	7.075.050
TOTAL	Ciutadella	30	76,80	42.521,91	7.075.050
TOTAL AJUNTAMENTS			215,76	117.664,48	19.577.715

Tots ells han varen rebre subvenció per part de l'IDAE i varen implantar les instal·lacions durant l'any 2003.

SERVEIS

Alguns dels serveis que l'Agència d'Energia va anar desenvolupant i oferint als diferents sectors de l'àmbit energètic insular varen ser:

Assessorament tècnic i administratiu a les iniciatives desenvolupades per a la promoció de les energies renovables des de les diverses institucions

Informació i tramitació d'ajuts i subvencions per a instal·lacions solars i mesures d'estalvi

Elaboració d'informes tècnics sobre aspectes energètics

Informació sobre legislació i normativa en l'àmbit energètic de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Organització de cursos i xerrades

Estudis i projectes de viabilitat

Coordinació de campanyes de sensibilització

Etc.

Col·laboracions i altres

2000

L'Agència d'Energia va fer una estada de dos dies a l'**Institut Català d'Energia (ICAEN)** per tal de conèixer les iniciatives que es portaven a terme en el camp de les energies renovables, l'eficiència energètica etc. i establir un vincle de col·laboració que es va anar consolidant amb la participació conjunta en diferents iniciatives

L'Agència d'Energia va col·laborar al setembre del 2000 amb l'empresa SEAE, S.A. per a l'actualització de l'**Estudi energètic elèctric dels centres de consum depenents de l'Administració local dels 8 municipis de l'illa de Menorca**, realitzat al 1997.

2001

L'Agència d'Energia va col·laborar en el **projecte SISS, Un sistema d'Indicadors sobre la Sostenibilitat de Menorca per a la Comunicació Pública i la Participació Social**, desenvolupat des de l'OBSAM.

L'Agència d'Energia també va col·laborar amb la Direcció General d'Energia pel disseny de la campanya de sensibilització endegada a principis d'estiu amb el lema: **ESTALVIA ENERGIA, PRESERVA EL MEDI AMBIENT**.

Va col·laborar amb l'empresa SAMPLING, S.L., encarregada de realitzar **L'Anàlisi de viabilitat tècnico-econòmica de gasificació de Menorca**, en l'apartat de recol·lecció de dades municipals.

L'Agència d'Energia va col·laborar l'estiu de 2001 amb l'Ajuntament de Migjorn Gran en l'elaboració d'uns tríptics sobre **Consells i Bones Pràctiques Mediambientals: aigua, residus i energia**.

L'Agència també va col·laborar, amb l'aportació de dades de producció, distribució i consum energètic, amb el CITTIB per a la realització del seu **Projecte d'Indicadors de Sostenibilitat pel Turisme**

L'Institut Menorquí d'Estudis, a través de l'Agència d'Energia i juntament amb la fundació Universitat Empresa de les Illes Balears (FUEIB) va coordinar la realització **del Curs d'Energies Renovables a Menorca**, cofinançat per la Unió Europea a través de la Conselleria de Treball i Formació (CODEFOC) dins del Pla Enllaç.

L'Institut Menorquí d'Estudis, a través de l'Agència d'Energia i juntament amb l'Institut Català d'Energia (ICAEN), va coordinar i impulsar el llançament de la campanya **"Energies Renovables per a un turisme responsable"** en el marc del programa europeu ALTENER BIOSFERA i amb el suport del programa OPET. Aquesta campanya es desenvolupa simultàniament a altres illes Reserva de la Biosfera que també formaven part del programa ALTENER BIOSFERA i que eren: Lanzarote, Guadalupe i Galápagos.

- ALTENER II (2000): RES Investment Projects in Biosphere Reserve Islands

L'Agència d'Energia va participar en les reunions organitzades pel **Fòrum d'Educació Ambiental de les Illes Balears** organitzades per la UIB i la Conselleria de Medi Ambient per tal de dissenyar una estratègia balear d'educació ambiental.

L'Agència d'Energia va dissenyar i editar, juntament amb **I'IES Pasqual Calbó i Caldés**, el disseny d'un tríptic sobre la instal·lació fotovoltaica que es troba ubicada a les instal·lacions d'aquest Institut, per a la posterior publicació i difusió.

2002

L'Agència d'Energia va impartir unes xerrades envers la situació energètica insular al **Curs d'Agents de la Reserva de la Biosfera**, organitzat per l'entitat Càritas Diocesana de Menorca i cofinançat pel Pla Enllaç, de la Conselleria de Treball i formació del Govern de les Illes Balears.

L'Agència d'Energia va impartir una xerrada de dues hores sobre " El context energètic de Menorca" en el marc del Curs: **LA SOSTENIBILITAT EN UNA ECONOMIA LOCAL: EL CAS DE MENORCA (20 hores)** impartit per: Sergi Marí, Director de l'Observatori Socioambiental de Menorca. Institut Menorquí d'Estudis i organitzat per de la UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS - UNIVERSITAT OBERTA.

L'Agència d'Energia de Menorca i el Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Industrials de Menorca varen organitzar conjuntament el **1er CICLE DE CONFERÈNCIES SOBRE L'ENERGIA**. El cicle va tenir una durada de 5 mesos, amb una periodicitat quinzenal i hi varen participat ponents altament especialitzats amb els diferents temes que es varen anar tractant per tal de donar a conèixer la realitat energètica insular i establir una marc tècnic de debat i discussió.

L'Agència d'Energia va col·laborar amb les empreses **DEPLAN, S.L., MINUARTIA, Estudis Ambientals, URS España S.L.**, amb la cessió d'informació energètica de Menorca per a la realització dels diagnòstics ambientals dels municipis de Menorca en la primera fase dels processos **d'Agenda Local 21**.

L'Agència d'Energia va participar, a petició de l'àrea d'urbanisme i medi ambient del Consell Insular de Menorca, en l'**estudi d'alternatives a l'electrificació convencional del Pla Verd**, més concretament es va encarregar de l'estudi de l'alternativa d'electrificació a partir de fonts renovables i amb col·laboració amb l'empresa **ECOTÈCNIA**, amb la qual va organitzar una visita a la granja d'Argestues, a l'Alt Urgell, per donar a conèixer de primera mà l'ús d'aquesta tecnologia a propietaris i pagesos de finques situades dins del Pla Verd.

L'Agència d'Energia va participar, a petició del Consell Insular de Menorca, en l'avaluació **d'alternatives a la ubicació dels dipòsits d'emmagatzematge de combustibles** de CLH, inclosa dins el Pla Territorial Insular.

L'Agència d'Energia va realitzar un seguiment de les gestions portades a terme pel Consell Insular de Menorca, la D.G. d'Energia del Govern de les Illes Balears i l'IDAE pel que fa al desenvolupament del projecte d'execució del **parc eòlic des Milà**.

La Conselleria d'Innovació i Energia del Govern de les Illes Balears, a través de l'Agència d'Energia va organitzar les **"JORNADES D'ENLLUMENAT PÚBLIC"** dirigides a tècnics municipals durant els dies 19 i 20 de setembre, portades a terme a la seu del Consell Insular de Menorca.

2003

L'Agència d'Energia de Menorca i l'Ateneu Científic, Literari i Artístic de Maó varen organitzar conjuntament el **CICLE DE CONFERÈNCIES SOBRE MEDIAMBIENT I ENERGIA**. Aquest cicle es va portar a terme a la seu de l'Ateneu iniciant-se el mes de gener i finalitzant a principis de juny, amb un total d'11 conferències amb una periodicitat quinzenal. En el cicle, varen participar ponents especialitzats en els diferents temes que es varen anar tractant per tal de donar a conèixer la realitat energètica insular a la població de l'illa. Es va editar un **díptic** a fi de difondre el cicle arreu de l'Illa entre diferents organismes i institucions.

Durant aquest cicle es va presentar el Document de Treball: ***La situació energètica insular i el repte de la sostenibilitat – Menorca 2002***, elaborat per la Margalida Ma Ramis Sastre.

Visita a la Universitat de Kassel (Alemanya), 27 i 28 de febrer de 2003. Juntament amb la Universitat de les Illes Balears. Visita a l'ISET (centre de recerca orientat al disseny de sistemes tecnològics elèctrics per l'ús de les fonts d'energia renovables, l'ús eficient de l'energia i el tractament de l'aigua), al Centre DeMoTec (Desgin center for Modular Supply Technology) i al departament d'energies renovables de la Universitat.

La Conselleria d'Innovació i Energia del Govern de les Illes Balears, a través de l'Agència d'Energia, va organitzar la **"JORNADA D'EFICIÈNCIA EN L'ENLLUMENAT PÚBLIC. Proposta d'ORDENANÇA MUNICIPAL D'ENLLUMENAT URBÀ"** dirigida a tècnics municipals el dia 25 d'abril, portada a terme a l'edifici de "Sa Granja".

L'Agència va organitzar, en col·laboració amb **ASHOME** i **PIME** unes xerrades per informar als hotelers de l'Illa sobre els Plans de Subvencions del Govern de les Illes Balears per l'any 2003 per energies renovables i mesures d'eficiència energètica als establiments hotelers.

L'Agència d'Energia va col·laborar impartint una classe sobre **la situació energètica de Menorca** al curs organitzat per l'Institut Menorquí d'Estudis amb l'Earlham College per a estudiants d'aquesta institució durant el curs portat a terme a la seu de la UNED a Maó, ***Menorca: Reserva de la Biosfera*** (15 maig-4 juny).

Esdeveniments d'àmbit estatal i europeu

L'Agència d'Energia va participar a més en diferents esdeveniments a nivell nacional i europeu relacionats amb temes energètics:

2000

Conferència ALTENER 2000: Energies renovables per Europa. Tolosa de Llenguadoc, 23-25 d'octubre de 2000
Jornades d'Estadística i Medi Ambient. Maó, 2 i 3 de novembre de 2000

2001

Fira ECOMED POLLUTEC: Saló d'Energia i medi ambient. Barcelona, 7-10 de febrer de 2001

Conferència Internacional sobre Energies Renovables per Illes: Cap al 100% Renovables. Creta, 14-16 de juny de 2001

Jornada Informativa per ajuntaments de l'IDAE. Madrid, 19 de juny de 2001

Conferència europea d'agències Locals i Regionals de Gestió de l'Energia, Brusel·les, 6 de novembre de 2001

VII Jornades de Urdaibai sobre desarrollo sostenible: Energía, Sociedad y Medio Ambiente. Gernika, 2-23 de novembre de 2001. *Presentació de la Ponència:* EL CONTEXTO ENERGÉTICO DE LA RESERVA DE LA BIOSFERA DE MENORCA

2002

V Jornadas de Intercambio de Experiencias entre Agencias de Gestión de la Energía. Valladolid, 21-22 de març de 2002.

Presentació de la ponència: PLAN DE PROMOCIÓN MUNICIPAL DE LA ENERGÍA SOLAR TÉRMICA DE BAJA TEMPERATURA EN EL MUNICIPIO DE FERRERIES(MENORCA)

Jornadas de Energía y Ciudad Sostenible. Madrid, 11 i 12 de juny de 2002.

Col·laboració en la ponència presentada per el Conseller de Cooperació Local del Consell Insular de Menorca: EL PARQUE EÓLICO DES MILÀ

III Día del Sol. Écija (Sevilla), 18 i 19 de setembre de 2002

2003

I Fira Ecològica. Palma, 22-24 de gener de 2003.

Estada a l'Stand de l'Institut Menorquí d'Estudis a la Fira, amb informació de l'OBSAM i de l'Agència d'Energia de Menorca, amb la difusió dels nous tríptics i del document de treball: ***La situació energètica insular i el repte de la sostenibilitat – Menorca 2002.***

IV Jornades de Municipis i Activitats Turístiques, organitzades pel FELIB i la Conselleria de Turisme del Govern de les Illes Balears. 8 de maig de 2003.

L'Agència d'Energia de Menorca, va aconseguir, en els seus tres anys de funcionament esdevenir un referent per a la promoció de l'ús racional i eficient de l'energia, no només a Menorca, sinó també entre les Agències que funcionaven amb els mateixos objectius arreu de tot l'Estat Espanyol. Probablement els motius d'aquest èxit foren que l'Agència va néixer en el marc d'una institució - l'Institut Menorquí d'Estudis - que temps enrere ja havia treballat en projectes per al foment de les energies renovables i l'ús eficient de l'energia en el marc de la Reserva de la Biosfera, i que per tant comptava amb una experiència que es va poder aprofitar en els inicis de l'Agència; per una altra banda, l'estreta relació amb la Direcció General d'Energia, va fer que l'Agència es convertís, a Menorca, amb el braç executor dels diversos projectes impulsats per la Direcció General d'Energia amb l'objectiu d'assolir els objectius marcats en el Pla Director Sectorial Energètic vigent aleshores. Tot això lligat a la consciència generalitzada per a la preservació de l'entorn que Menorca té de forma majoritària, a diferència d'altres indrets, va fer que el marc en el qual l'Agència va iniciar les seves tasques fos el més adequat per a garantir l'èxit.

Malauradament, altres aspectes varen determinar un final precipitat d'un gran projecte amb moltes possibilitats, però ben segur que Menorca sabrà aprofitar aquesta experiència i reprendre els objectius pels quals es treballava des de l'Agència i es segueix treballant a l'Institut Menorquí d'Estudis.

Les Agències d'Energia: el repte d'una estratègia de canvi de model energètic basada en la gestió de la demanda

Key

- European Union Members
- Accession Countries
- Non-EU Countries

 National Energy Agency
 Regional SAV/IEE Agency
 Regional Energy Agency
 Local SAV/IEE Agency
 Local Energy Agency

	 Agencia de Gestión de Energía de la Región de Murcia (ARGEM): www.argem.regionmurcia.net Centre de Documentació i Educació Ambiental-Agència de Serveis Energètics de Terrassa (CDEA-ASET): www.mediambient.terrassa.org Ente Vasco de la Energía (EVE): www.eve.es Agencia Provincial de la Energía de Huelva (APEH): www.apeh.org
	 Agencia Valenciana de la Energía (AVEN): www.aven.es Agencia Local de la Energía de Sevilla: www.agencia-energia-sevilla.com Institut Català d'Energia (ICAEN): www.icaen.es Agencia Provincial de la Energía de Ávila (APEA): www.diputacionavila.es Agencia de Gestión de la Energía de Castilla-La Mancha (AGECAM): agecam@agecam.jccm.es Agencia Extremadura de la Energía (AGENEX): www.dip-badajoz.es/organismos/eaef/ Instituto Enerxético de Galicia (INEGA): www.inega.es Agencia Local de la Energía del Nalón (ENERNALÓN): www.enernalon.org
	 Ente Regional de la Energía de Castilla y León (EREN): www.jcyl.es Agencia Energética Municipal de Pamplona (AEMPA): www.aempa.com Sociedad para el Desarrollo Energético de Andalucía (SODEAN): www.sodean.es Sevilla Siglo XXI-Energía: www.sevsigloxxi.org
	 Agencia Provincial de la Energía de Toledo (APET): www.diputoledo.es Agencia Energética Municipal de Valladolid (AEMVA): www.aytovalladolid.net/faemva Fundación Asturiana de la Energía (FAEN): www.faien.es Agència d'Energia de Barcelona: www.barcelonaenergia.com
	 Fundación Axencia Intermunicipal da Enerxía de Vigo (FAIMEVI): www.faimevi.es Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía (IDAE): www.idae.es Agencia Provincial de la Energía de Burgos: www.agenbur.com Centro de Ahorro y Eficiencia Energética de la Comunidad de Madrid (CAEEM) enlace
	 Agencia Provincial de la Energía de Granada: www.apegro.org Agencia Insular de Energía de Tenerife, Fundación Canaria, AIET: www.agenergia.org Agencia Municipal de la Energía de Málaga

Les agències d'energia: un projecte tipus estandaritzat

Des de la UE, abans amb el programa SAVE II, dedicat a “European Community Action on Regional and Urban Energy Management”, i ara a través del programa “**Intelligent Energy Europe**” inclou una acció destinada a la Creació d'Agències Locals i Regionals de Gestió de l'Energia, l'objectiu de la qual és estimular un apropament “de baix cap a dalt” a la gestió de l'energia, encoratjant accions a nivell local i regional sobre eficiència energètica, la utilització de fonts d'energia locals i la creació d'unes condicions òptimes de subministrament a nivell local.

Les **funcions de les agències de gestió de l'energia**:

- donar informació, consells i formació/entrenament sobre gestió de l'energia i sobre tècniques energètiques
- donar consells tècnics sobre el disseny de projectes de gestió de l'energia
- posar en contacte persones/organitzacions amb problemes semblants
- dur a terme auditories independents de productors locals d'energia i de fabricants d'equips energètics
- contribuir a bastir projectes rellevants
- gestionar, si n'és el cas, un fons d'incentius per a la gestió de l'energia
- estimular l'activitat econòmica
- actuar com intermediari entre l'autoritat local/regional i els actors locals regionals en el mercat de l'energia
- desenvolupar rellevants vincles europeus per estimular el bescanvi d'informació i la transferència de tecnologia

Els camp d'acció de les agències:

- habitatge
- el sector dels serveis públics i privats
- el sector dels negocis a petita i mitjana escala
- el planejament del transport i el desplaçament
- les infraestructures de l'administració local/regional
- el subministrament energètic, incloent el desenvolupament dels sistemes energètics que utilitzin les fonts d'energia locals i renovables i els residus

Els factors clau per a l'èxit de les agències:

- Autonomia: cada Agència ha de ser un organisme neutral, independent, autònom amb el seu propi personal permanent i el seu propi pressupost, però que operi sota el patrocini/tutela de les autoritats locals i regionals
- Partenariat: cada Agència s'ha de vincular i ha d'implicar els actors locals, siguin públics, comunitaris o privats en el camp de l'energia
- Compromís a llarg termini: hi ha d'haver un compromís polític i econòmic a llarg termini amb les Agències i les seves activitats per part de l'autoritat local/regional
- Motivació: cada Agència ha de disposar d'un equip experimentat i altament motivat en termes de gestió de l'energia, les energies renovables i el medi ambient
- Comunicació: cada Agència ha de publicitar els serveis de qualitat que ofereix i disseminar els resultats de les seves activitats de forma tan àmplia com sigui possible.

PARTNER SEARCH REQUEST: INTELLIGENT ENERGY EUROPE HKA1: Sustainable Energy Communities (SEC)

Proposal summary

Menorca, biosphere reserve: the challenge to become a sustainable energy community

Introduction

The Menorquin Institute for Studies (IME) is looking for partners to develop a project with the objective to generate an infrastructure which involves all the actors related or that would participate in the energy planning in order to become Menorca into a Sustainable Energy Community. We are looking for those interested in our proposal. It would be other insular regions but it would also be ecologically sensitive areas and/or geographically isolated areas in energy terms, with substantial RES potential, and with an important tourism activity in order to exchange experiences and joint actions between several communities of all countries in European Union, candidate countries of central and eastern European and associated states to the EIE programme